

บทคัดย่อ

ไก่พื้นเมืองเป็นสัตว์เลี้ยงคู่กับเกษตรกรไทยในเกือบทุกพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นอาหารโปรตีนในครัวเรือน หรือจำหน่ายสร้างรายได้ และบางครั้งใช้สำหรับพิธีกรรมต่างๆ ของแต่ละชนเผ่าบนพื้นที่สูง วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ เพื่อศึกษาสมรรถภาพการผลิตและการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ไก่พื้นเมืองที่มีสมรรถภาพดี สำหรับการเลี้ยงเพื่อบริโภคและส่งเสริมเป็นอาชีพแก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง รวมถึงเป็นการอนุรักษ์พันธุ์ไก่พื้นเมืองประจำถิ่นบนพื้นที่สูงของไทย วิธีการศึกษาทำการคัดเลือกพันธุ์ไก่พื้นเมืองที่มีสมรรถภาพที่ดีได้ 3 สายพันธุ์ ทำการทดสอบในพื้นที่ 3 พื้นที่ร่วมกับเกษตรกร ได้แก่ 1) สายห้วยน้ำกั้น อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย 2) สายลี้ จ.ลำพูน และ 3) สายแม่ฮ่องสอน ทดสอบสมรรถภาพการผลิตของไก่พื้นเมืองสายห้วยน้ำกั้น สายลี้ และสายแม่ฮ่องสอน ระยะขุน (อายุ 0-16 สัปดาห์) พบว่า น้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ 870 890 และ 1060 กรัม ตามลำดับ ปริมาณอาหารที่กิน 2250, 2200 และ 2,500 กรัม ตามลำดับ อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อวัน พบว่า สายพันธุ์แม่ฮ่องสอน มีค่าสูงสุด เท่ากับ 12 กรัม/ตัว/วัน รองลงมา คือ สายพันธุ์ลี้และสายพันธุ์ห้วยน้ำกั้น เท่ากับ 10 และ 9 กรัม/ตัว/วัน และพบว่าอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักตัว สายห้วยน้ำกั้น สายลี้ สายแม่ฮ่องสอน เท่ากับ 2.58 2.47 และ 2.35 ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

สำหรับการศึกษาสมรรถภาพของพ่อแม่พันธุ์ พบว่ามีผลผลิตไข่ทั้งหมด 913 ฟอง โดยสายที่ 3 มีปริมาณไข่มากที่สุด 320 ฟอง รองลงมาคือสาย 1 และสาย 2 มีปริมาณไข่รองลงมา คือ 306 และ 287 ฟอง ตามลำดับ เปอร์เซ็นต์ไข่มีเชื้อเฉลี่ย อยู่ที่ 85.20% โดยสายที่ 3 มีเปอร์เซ็นต์ไข่มีเชื้อมากที่สุด รองลงมาคือสายที่ 1 สายที่ 2 เท่ากับ คือ 87.58 และ 74.91% ตามลำดับ และเปอร์เซ็นต์การฟักออกของไข่มีเชื้อ พบว่า สาย 3 มีเปอร์เซ็นต์สูงสุดเท่ากับ 79.26 % รองลงมาคือสาย 1 สายที่ 2 เท่ากับ คือ 65.78 และ 65.19 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ไก่พื้นเมือง พื้นที่สูง

Abstract

Native chickens are animals with Thai farmers. It is mainly intended for use as a protein food in the household or local distribution and sometimes used for various rituals of each tribe on the highland. The objective of this study was study to the production and selection of potential performance breeders. For consumption and promoting as a career to farmers on the highland. Including the conservation of native chicken breeds on the highlands of Thailand. The study method selected 3 native chicken breeds were breed from Huay Num Kun, breed from Lee and breed from Mae Hong Son. The results showed that the weight gain at 0-16 week of breed from Huay Num Kun, breed from Lee and breed from Mae Hong Son were 870, 890, and 1060 g. respectively. The feed intake was 2250, 2200 and 2,500 g. Found that the Average daily gain (ADG) on breed from Mae Hong Son higher than breed from Lee and breed from Huay Num Kun were 12, 10 and 9 g/chicken/day respectively. But it no significantly.

While, The results of studies on the performance of breeder. It was found that 913 the total number of eggs which, breed from Mae Hong Son higher than breed from Huay Num Kun and breed from Lee were 320, 306 and 287 respectively. And 85.20% average fertile eggs which, breed from Mae Hong Son higher than breed from Huay Num Kun and breed from Lee were 85.20, 87.58 and 74.91% respectively. Same as percent hatchability of eggs on breed from Mae Hong Son higher than breed from Huay Num Kun and breed from Lee were 79.26, 65.78 and 65.19 % respectively.

Keywords Native Chickens, Highland Areas